

Załącznik 2 do Uchwały nr 1/2024 z dnia 20 marca 2024r.

ODNIESIENIE BIURA ZIT DO REKOMENDACJI

do projektu zaktualizowanej Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznań na lata 2021-2027 (luty/marzec 2024) na potrzeby posiedzenia Rady Doradczej ds. przygotowania i wdrażania Strategii ZIT dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania na lata 2021-2027 planowanego na 20.03.2024r.

OSOBA/INSTYTUCJA ZGŁASZAJĄCA REKOMENDACJĘ		
1.	Instytucja	LZS Piast
2.	Imię i nazwisko członka Rady Doradczej	Marek Lis

REKOMENDACJA NR 1	
Fragment projektu Strategii, do którego odnosi się uwaga (rozdział, strona):	
P2. Adaptacja do zmian klimatu w Metropolii Poznań, strona 82 – 85.	
Treść rekomendacji:	
<p>Program wsparcia retencji wód opadowych i rozwój zielono niebieskiej infrastruktury dotyczy terenu całej metropolii ale najbardziej terenów intensywnie zurbanizowanych. W dużych skupiskach ludności takich jak miasto Poznań, Luboń i Swarzędz [nie tylko] trudno jest odnaleźć granice między terenem zarządzanym przez samorząd a spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkańców.</p> <p>Chciałbym zarekomendować poszerzenie list beneficjentów o spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkańców [także TBS] na terenie całej metropolii jako partnerów.</p>	
Uzasadnienie rekomendacji:	
<p>Większa ilość podmiotów działających na rzecz efektywnej realizacji programów ZIT daje pewność osiągnięcia zamierzonych celów. Przykład stolicy regionu Rataje, Winogrody, Piątkowo itd.</p> <p>Przyjęcie rekomendacji odciąży instytucje samorządowe i w pewien sposób zintegruje podmioty zarządzające przestrzenią metropolii w zakresie ochrony środowiska.</p>	
ODNIESIENIE BIURA ZIT	
<p>Spółdzielnie mieszkaniowe oraz wspólnoty mieszkańców nie mieszczą się w typie beneficjentów wskazanych w dokumencie programowym <i>Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (SZOP)</i> dla Działania FEWP.02.06 <i>Zwiększanie odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe w ramach ZIT</i>, w ramach którego wdrażany jest projekt ZIT P2 <i>Adaptacja do zmian klimatu w Metropolii Poznań</i>.</p>	

Zapis SZOP - Typ beneficjenta – szczegółowy Instytucje odpowiedzialne za gospodarkę wodną, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki rządowe i samorządowe ochrony środowiska, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Organizacje pozarządowe, Policja, straż pożarna i służby ratownicze, Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, Spółki wodne.

W związku z powyższym niestety nie ma możliwości wpisania do Strategii typu Beneficjenta spoza listy wskazanej w SZOP.

OSOBA/INSTYTUCJA ZGŁASZAJĄCA REKOMENDACJE

1.	Instytucja	OFOP
2.	Imię i nazwisko członka Rady Doradczej	Iwona Janicka

REKOMENDACJA NR 2

Fragment projektu Strategii, do którego odnosi się uwaga (rozdział, strona):

P7. Kultura i turystyka w Metropolii Poznań (str. 121) oraz Zał. nr 1
III Projekty planowane do realizacji w obszarze turystyki i kultury

Treść rekomendacji:

Uwzględnienie w ramach naborów konkurencyjnych obszaru turystyki i kultury, aby zgodnie z zapisami pkt. 7 startować mogli różni beneficjenci.

Należy też uzupełnić informację wg jakich kryteriów wyłoniono do wsparcia projekty niekonkurencyjne.

Uzasadnienie rekomendacji:

Obecnie opis pkt. 7 Kultura i turystyka w Metropolii Poznań (str. 121) nie jest spójny z listą projektów. Otóż w wykazie brakuje naborów konkurencyjnych, które umożliwiłyby aplikowanie o środki organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom, m.in. Wielkopolski Park Narodowy czy parki krajobrazowe zostały wyłączone z możliwości realnego korzystania ze wsparcia.

Zaplanowane do korzystania ze wsparcia są głównie projekty samorządów i kilka innych podmiotów. Brakuje informacji wg jakich kryteriów wyłonione te podmioty i wskazane projekty wyłoniono do wsparcia. W praktyce należałoby zaopiniować każdy projekt oddzielnie. Wśród tych projektów nie uwzględnia się na chwilę obecną roli organizacji pozarządowych i innych partnerów np. Wielkopolskiego Parku Narodowego oraz parków krajobrazowych w charakterze partnera samorządów.

Z jednej strony należałoby wyodrębnić alokację dla otwartego naboru, a z drugiej rozważyć należy możliwość wyłonienia partnera/partnerów przed uwzględnieniem projektu na liście, w przeciwnym razie albo w ogóle nie będą to projekty realizowane w partnerstwie albo wyłonienie partnerów w późniejszym etapie oznaczać będzie ni mniej ni więcej, że pełnić będą zaledwie rolę podwykonawcy/realizatora usług.

ODNIESIENIE BIURA ZIT

Nabór na Działanie FEWP.07.03 Kultura i turystyka jest naborem konkurencyjnym wpisanym do Harmonogramu naborów FEW na czerwiec 2024r. oraz jest dedykowany dla całej

Wielkopolski. Dla ZIT nie została wydzielona osobna koperta finansowa na ten obszar. Niemniej jedno z kryteriów naboru wprowadza wymóg: *Projekt wynika ze strategii terytorialnej*. Wpisanie projektu na listę nie gwarantuje otrzymania dofinansowania, a jedynie umożliwia aplikowanie o wsparcie. Nie ma tutaj projektów niekonkurencyjnych.

Decyzją Zarządu Metropolii Poznań projekty zgłaszane były przez Członków Stowarzyszenia, którzy przy wskazywaniu propozycji projektów prowadzili rozmowy z Partnerami ze swojego obszaru, w tym m.in. z Wielkopolski Parkiem Narodowym (m.in. w przypadku Miasta Puszczykowa, Gminy Mosina). Zgłoszone projekty wypracowane zostały przy współpracy z tymi podmiotami. Co dodatkowo istotne, możliwe jest także zawiązanie partnerstwa i dalsza współpraca z tymi podmiotami na etapie składania wniosku i realizacji projektu.

Opis projektu P7 w Strategii wskazuje jedynie na kierunki działań możliwych w tym obszarze. Na liście projektów dodano odniesienie do projektu zintegrowanego *P7 Kultura i turystyka w Metropolii Poznań*. Konkretnie projekty wskazane na *Liście projektów* wpisują się możliwe typy działań. Na liście znajdują się projekty zgłoszone przez samorzady Metropolii, gdzie Beneficjentem są nie tylko JST. Niemniej nie wyklucza to udziału organizacji pozarządowych, czy innych podmiotów wpisujących się w katalog beneficjentów, w charakterze partnera tych projektów. Zapis o szerszym typie beneficjentów w samej Strategii przy projekcie P7 daje taką możliwość. Partner nie musi być wpisany na listę. Zgodnie z art. 39 ustawy wdrożeniowej, jednostka sektora finansów publicznych ogłasza otwarty nabór na partnera do projektu m. in w celu wspólnego przygotowania aplikacji. Dlatego też wybór ten należy dokonać przed złożeniem wniosku aplikacyjnego.

REKOMENDACJA NR 3

Fragment projektu Strategii, do którego odnosi się uwaga (rozdział, strona):

P4.3 Centrum Dialogu – wsparcie uczniów i ich rodziców oraz nauczycieli szkół z terenu Poznania

Str. 104

Treść rekomendacji:

Zmiana tytułu projektu.

Zmiana zakresu wsparcia w ramach projektu.

Uzasadnienie rekomendacji:

Wsparcie młodzieży w ramach projektu zawężone będzie tylko do dzieci i młodzieży z terenu m. Poznania i korzystających z oferty poznańskich szkół. To bardzo cenny i potrzebny projekt, zwłaszcza w kontekście wyzwań w zakresie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz trudności w budowaniu relacji rówieśniczych.

Należałoby wydzielić alokację na potrzeby pozostałych powiatów lub projekt powinien objąć wsparciem młodzież z całej aglomeracji i oddziaływać także na tę młodzież, która z gmin dojeżdża do miast powiatowych i m. Poznania.

Dodatkowo należy doprecyzować formę wsparcia – obecnie zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej takie działania powinny odbywać się w formie placówek wsparcia dziennego – może warto rozważyć w okolicy dworców PKP Poznań Główny oraz m.in. Rataje, czy w tych miejscach nie utworzyć placówki np. klubu dla młodzieży z odpowiednim zapleczem (podobna placówka funkcjonowała wiele lat temu).

Dodatkowo miejsce to mogłoby być zapleczem na działania streetworkerów i zadbania o niebezpieczne zjawiska. Młodzież miałaby też przestrzeń na wspólną integrację, naukę odrabianie lekcji po szkole zanim skorzystają z autobusu czy też transportu kolejowego.

Dodatkowo trudno wspierać młodzież bez współpracy z organizacjami pozarządowymi – rekomenduję wyłonienie do wspólnego przygotowania koncepcji projektu już na tym etapie 2-3 organizacje, a nie w późniejszym etapie, gdy właściwie projekt będzie już gotowy.

Ponadto w opisie zawarto informację, iż objęte wsparciem będzie młodzież uczęszczająca do szkół ponadpodstawowych kształcenia ogólnego i zawodowego. Mam nadzieję, że ten zapis uwzględni zarówno szkoły branżowe, jak i technika.

Oddzielnie skromnie zauważę, że określenie centrum dialog raczej związane jest z realizacją zadań z związanych z dialogiem z partnerami społecznymi i NGOs, a nie miejscem wsparcia dla młodzieży. W przypadku tworzenia centrum dialogu skierowane do organizacji pozarządowych nazwa będzie bardzo myląca – rekomenduję zmianę nazwy.

ODNIESIENIE BIURA ZIT

Jako Biuro ZIT deklarujemy chęć doprecyzowania zapisów w Strategii i bardziej szczegółowe podkreślenie charakteru metropolitalnego m.in. poprzez korektę zapisów dot. projektu zintegrowanego P4.3:

- zmianę tytułu na „Centrum Dialogu – wsparcie uczniów i ich rodziców oraz nauczycieli szkół z terenu MOF Poznania”.
- Wprowadzenie zapisu: „Usługi będą świadczone w sposób ponadlokalny na terenie MOF Poznania m.in. dzięki zaangażowaniu w formule partnerstwa organizacji pozarządowej/pozarządowych.”
- Wprowadzenie zapisu: „Planowany projekt będzie projektem partnerskim realizowanym z wybraną organizacją pozarządową lub organizacjami pozarządowymi, realizującymi działania wspierające uczniów, rodziców i nauczycieli na terenie MOF Poznania ukierunkowane m.in. na wzrost poziomu integracji oraz rozwój kompetencji kluczowych, w szczególności osobistych, społecznych i w zakresie uczenia się.”
- Rozszerzenie opisu dot. beneficjentów na: „Miasto Poznań, organizacje społeczne (w charakterze partnera projektu)”.

W kwestii obszaru oddziaływania należy wskazać, że projekt miał wymiar ponadlokalny, ale deklarujemy doprecyzowanie tych zapisów. Podkreślić należy, że projekt zapewni wsparcie nie tylko uczniom dojeżdżającym do szkół na terenie Poznania, ale będzie także uwzględniał działania na obszarze wykraczającym poza Miasto Poznań na terenie MOF Poznania. Proponowana korekta tytułu ma na celu podkreślenia oddziaływania na cały obszar aglomeracji.

Opis zakresu wsparcia, proponowany przez Biuro ZIT w Strategii zakładać będzie realizację projektu partnerskiego realizowanego z wybraną organizacją pozarządową lub organizacjami pozarządowymi, realizującymi działania wspierające uczniów, rodziców i nauczycieli na terenie MOF Poznania ukierunkowane m.in. na wzrost poziomu integracji oraz rozwój kompetencji kluczowych, w szczególności osobistych, społecznych i w zakresie uczenia się. Zapis ten spełniać będzie postulaty zawarte w uwadze.

W zakresie uwagi dot. terminu zaangażowania organizacji pozarządowej w projekt – informujemy, że zgodnie z art. 39 ustawy wdrożeniowej, jednostka sektora finansów publicznych ogłasza otwarty nabór na partnera do projektu m.in. w celu wspólnego przygotowania aplikacji. Dlatego też tego wyboru należy dokonać przed złożeniem wniosku aplikacyjnego. Planowane działania w ramach projektu będą więc konsultowane i ustalane z wybraną/wybranymi organizacją/organizacjami pozarządową/pozarządowymi. Wybór partnera/ów nastąpi w terminie późniejszym: po zatwierdzeniu i zaopiniowaniu Strategii ZIT (aktualnie dokument podlega aktualizacji i w zaktualizowanej formie nie został jeszcze formalnie przyjęty ani zaopiniowany przez IZ oraz właściwego ministra, trudno jest więc dokonywać takich wyborów do projektu niezatwierdzonego). Uwzględniając jednak postulaty strony pozarządowej Biuro ZIT deklaruje rozszerzenie w Strategii ZIT zapisów dotyczących udziału w roli partnera organizacji pozarządowej/pozarządowych.

W kwestii nieadekwatności nazwy „Centrum Dialogu” stoimy na stanowisku, że jest to opinia subiektywna. Określenie „Centrum Dialogu” (samo w sobie) nie jest dyskryminacyjne, nie wskazuje grupy odbiorców i tak naprawdę może dotyczyć wszystkich. Ujęcie tego określenia w pełnym kontekście jakim jest tytuł planowanego projektu (w wersji proponowanej) tj. „Centrum Dialogu – wsparcie uczniów i ich rodziców oraz nauczycieli szkół z terenu MOF Poznania” - jasno precyzuje, działanie jakim jest wsparcie grupy odbiorców, czyli uczniów, ich rodziców i nauczycieli oraz nie wiąże się z realizacją zadań wskazaną w uwadze. Słowo „dialog” oznacza rozmowę, otwarcie na zdanie innych, szacunek dla drugiego człowieka – i takie też ma być priorytetowe podejście do grup docelowych wskazanych w opisie projektu.

REKOMENDACJA NR 4

Fragment projektu Strategii, do którego odnosi się uwaga (rozdział, strona):

P4.2 Podnoszenie konkurencyjności i jakości szkolnictwa zawodowego na obszarze Metropolii Poznań

Treść rekomendacji:

Do doprecyzowania.

Uzasadnienie rekomendacji:

Należy rozważyć czy z uwagi na branżę IT (trudności w pozyskaniu kadry-praktyków z uwagi na honoraria) nie należałoby w sposób szczególny wzmocnić Zespół Szkół Łączności oraz Zespół Szkół Komunikacji w Poznaniu w zakresie sprzętowym adekwatnym do wymogów i trendów, ale także w relacji z pracodawcami (praktyki, wizyty, udział w wydarzeniach, hackatonach), w tym zakresie wsparcie potrzebuje zarówno młodzież, jak i kadra.

Dodatkowo w szkołach tych dodatkowego wzmocnienia potrzebują uczennice, które przedwcześnie rezygnują z tej drogi rozwoju edukacyjno-zawodowego.

Nadto w opisie widzę wsparcie dla szkół kształcenia ogólnego i zawodowego. Mam nadzieję, że ten zapis uwzględnia zarówno szkoły branżowe, jak i technika.

ODNIESIENIE BIURA ZIT

W przypadku projektu zintegrowanego *P4.2 Podnoszenie konkurencyjności i jakości szkolnictwa zawodowego na obszarze Metropolii Poznań* planowany jest nabór konkurencyjny. Wskazane w propozycji rekomendacji podmioty będą miały możliwość uczestnictwa w naborze.

Wsparcie jest kierowane do szkół zawodowych, a więc również do szkół branżowych i techników.

REKOMENDACJA NR 5

Fragment projektu Strategii, do którego odnosi się uwaga (rozdział, strona):

P3. Zrównoważona mobilność miejska w Metropolii Poznań (str. 94)

Treść rekomendacji:

Należy położyć większy nacisk na informację w jaki sposób te projekty przyczyniają się dla spójności metropolii.

Uzasadnienie rekomendacji:

W ramach ZIT powinny być realizowane projekty metropolitalne, wśród listy projektów są te wskazujące na wzmocnienie taboru i infrastruktury tramwajowej (Poznań) jednak w małym stopniu zawarta jest informacja nt. oddziaływania na MOF.

ODNIESIENIE BIURA ZIT

Wspomniane projekty planowane są do realizacji w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS 2021-2027) w celu szczegółowy 2.8 *Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej*) i są to:

1. Budowa węzłów przesiadkowych w rejonie stacji kolejowych na terenie Poznania w związku z rozwojem obwodnicy towarowej jako etap rozwoju Szybkiej Kolei Miejskiej
2. Rozwój czystego transportu miejskiego – inwestycje w tabor tramwajowy MPK Poznań Sp. z o.o.
3. Program Centrum – etap II – budowa trasy tramwajowej wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ulicy Ratajczaka – faza II

Projekt nr 1 dotyczący budowy Szybkiej Kolei miejskiej będzie realizowany w Partnerstwie: Miasto Poznań, Powiat Poznański, Gmina Suchy Las, Gmina Swarzędz, Gmina Czerwonak. Projekt dotyczy budowy infrastruktury towarzyszącej służącej skomunikowaniu transportu publicznego z infrastrukturą kolejową budowaną w ramach projektu pt. „Prace na obwodnicy towarowej Poznania”, realizowanego przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Skala oddziaływania projektu ma charakter ponadregionalny i obejmuje obszar całej Metropolii Poznań.

Z kolei inwestycje w trasy tramwajowy i tabor tramwajowy (projekty nr 2 i 3) wpłyną na poprawę dostępności komunikacyjnej głównego miasta Metropolii – Miasta Poznań, które jest celem codziennych podróży tysięcy mieszkańców obszaru aglomeracji w drodze do miejsc pracy, szkół i uczelni, do punktów handlowych i miejsc użyteczności publicznej. Projekty przyczynią się więc do poprawy skomunikowania całego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania, zwiększenia efektywności transportu publicznego i wpłyną na zmianę zachowań transportowych mieszkańców całej Metropolii Poznań.

Reasumując, wskazane projekty posiadają znaczące oddziaływanie metropolitalne.

REKOMENDACJA NR 6**Fragment projektu Strategii, do którego odnosi się uwaga (rozdział, strona):**

Zał. 1

Wykaz podprojektów dla P3. Zrównoważona mobilność miejska w Metropolii Poznań
Brak informacji czy w wykazie projektów znajduje się Nadwarciański Szlak Rowerowy.

Treść rekomendacji:

Uwzględnienie odnowienia Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego na odcinku Luboń-Mosina, w tym infrastruktura towarzysząca, wymiana mostków.

Uzasadnienie rekomendacji:

Od ponad roku trasa jest wyłączona z użytkowania z powodu uszkodzonych mostków, brak odpowiedniej infrastruktury towarzyszącej (stacja naprawy rowerów, miejsca na postój)

ODNIESIENIE BIURA ZIT

W zakresie infrastruktury rowerowej beneficjentem są samorządy i to one podejmują decyzje inwestycyjne, biorąc pod uwagę pod uwagę możliwości finansowe (wkład własny na poziomie 30%), kwestie własnościowe, kwestie związane z harmonogramem przygotowania inwestycji, a także potrzeby społeczny i opinie mieszkańców oraz podmiotów społecznych.

Warto podkreślić, że środki w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych nie są jedynym źródłem finansowania tego typu inwestycji. Samorządy prowadzą rozmowy z Partnerami ze swojego obszaru, identyfikują możliwości realizacji projektów oraz poszukują zróżnicowanych źródeł finansowania inwestycji.

Jeśli chodzi o inwestycje rowerowe w aktualizowanej Strategii to są one uwzględniane zarówno w działaniach dot. mobilności miejskiej (P3), oraz turystyka i kultura (P7).

REKOMENDACJA NR 7

Fragment projektu Strategii, do którego odnosi się uwaga (rozdział, strona):

P7. Kultura i turystyka w Metropolii Poznań (str. 121) oraz Zał. nr 1
III Projekty planowane do realizacji w obszarze turystyki i kultury

Treść rekomendacji:

Uwzględnienie w wykazie projektów inwestycji związanych z poznańską Areną (rewitalizacja, odnowienie, przebudowa) oraz budowa hali lekkoatletycznej na potrzeby treningów oraz organizacji zawodów sportowych.

Uzasadnienie rekomendacji:

Wśród projektów metropolitalnych nie uwzględniono tak ważnych inwestycji z punktu widzenia MOF, tj. zainwestowania funduszy UE w poznańską Arenę, która wymaga rewitalizacji lub odnowienia/przebudowy – stosowne dyskusje w tej sprawie toczą się na forum m. Poznania oraz regionu od wielu lat.

Podobnie w przypadku budowy hali lekkoatletycznej – brak obecnie obiektu uniemożliwia organizację treningów dla kadry z Wielkopolski, zwłaszcza MOF, a także organizację zawodów sportowych, od najmłodszych lat po kadry narodową zawody lekkoatletyczne w sezonie zimowym odbywać się muszą poza Wielkopolską.

ODNIESIENIE BIURA ZIT

Wspomniane duże projekty infrastrukturalne (m.in. przebudowa Areny) są podejmowane z inicjatywy samorządu (tutaj Urząd Miasta Poznania, Rada Miasta) i to one podejmują decyzje inwestycyjne, biorąc pod uwagę pod uwagę możliwości finansowe (wkład własny na poziomie 30%), kwestie własnościowe, kwestie związane z harmonogramem przygotowania inwestycji, a także potrzeby społeczne i opinie mieszkańców.

Warto podkreślić, że środki w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych nie są jedynym źródłem finansowania tego typu inwestycji. Samorządy prowadzą rozmowy z Partnerami ze swojego obszaru, identyfikują możliwości realizacji projektów oraz poszukują zróżnicowanych źródeł finansowania inwestycji.

Nabór na Działanie *FEWP.07.03 Kultura i turystyka* jest naborem konkurencyjnym wpisanym do Harmonogramu naborów FEW na czerwiec br. i jest dedykowany dla całej Wielkopolski. Alokacja wynosi 100 mln zł. Alokacja w ramach naboru jest zbyt niska w porównaniu do potrzeb finansowych jakie występują w kontekście wskazanych w propozycji rekomendacji bardzo dużych inwestycji infrastrukturalnych. Dodatkowo, należy pamiętać, że dla ZIT

Poznań nie została wydzielona osobna koperta finansowa na ten obszar. Co prawda jedynym z kryteriów naboru jest kryterium: *Projekt wynika ze strategii terytorialnej*, jednak nawet potencjalne wpisanie projektu na listę nie gwarantowałyby otrzymania dofinansowania, a jedynie umożliwiło aplikowanie o wsparcie (decyzja tu jednak jest po stronie właściciela lub dysponenta – Miasta Poznania).